

Naalakkersuisut telemik niuernerup piviusumik unammilleqatigiiffiunissaanik ammaasillutik kingusinnerpaamik UPA 2014-imi inatsisitigut aaqqiissuteqarnissaq pillugu saqqummiussinissamut pisussaaffilerneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiussassaattut siunnersuut, taamaalillutik internetimik neqeroorutillit nutaat niuerfimmumut isersinnaaler-niassammata. Tamatumunnga ilanngullugu qulakkeerneqartariaqarpoq telemik niuerner-mi pilersuisussaataaneq attatiinnarneqassasoq pilersuisussaataanermilu amigartooruteqarneq telemik ingerlatallit ersoqatigiillutik matussusertassagaat

(Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naaja Nathanielsen aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiussineranut qutsavigaara. Naalakkersuisut siunnersuuteqartup nalunaarasuartaateqarnermut tunngasutigut anguniagai isumaqatigil-luinnarpaat.

Nalunaarasuartaateqarnermut tunngasutigut soqutigisaqaqatigiit, pisortat namminersortullu nalunaarasuartaateqarnerup siunissami unammilligassai periarfissaalu qanoq isigineraat Naalakkersuisunut tusartinnissaat periarfissinniarlugu, nalunaarasuartaateqarneq pillugu isumasioqatigiissitseqqammerpu-nga.

Nalunaarasuartaateqarnermik inuussutissarsiuteqartut erseqqissumik ataatsimoorullugulu kissaatigaat inatsisitigut sinaakutissat piaarnerpaamik inissinneqarnissaat. Aammattaaq erseqqissaassutigineqar-poq paasissutissiisarnermut attaveqaqatigiittarnermullu teknologip (IKT-p) suliniuteqarfignertigut inuiaqatigiit iluanaaruteqartissinnaagigut, soorlu Peqqinnissaqarfimmi atuarfinilu IT-qartitsineq, kiisalu teknikkikkut aaqqiissutissat aqutugalugit pitsaanerumik innuttaasunik sullissineq eqqarsaatigalugu nalunaarasuartaateqarnikkut attaveqaatit ingerlalluarnerisa qanoq pingaaruteqar-tiginerat. Apeqqutaasorli tassaavoq, kissaatigineqartut taakku nutaamik nalunaarasuartaateqarneq pillugu inatsisiliornikkut pitsaanerpaamik naaperiaaffigisinnaanerigut?

Nalunaarasuartaateqarnermut tunngatillugu peqqussut attuuttoq 2006-imeersoq (*Nalunaarasuartaati-tigut atassuteqarneq nalunaarasuartaatitigullu kiffartuussinerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 17, 20. november 2006-imeersoq*) inatsisitigut tunngaviuvoq Naalakkersuisunut periarfissiisoq nammi-nersortunngorsaanissamut atatillugu nalunaarutininik arlalinnik saqqummiussinissamut. Nalunaarasuar-tateqarneq pillugu peqqussummi piumasaqaataavoq, namminersortunngorsaanissamik aalajangiiso-qartinnagu inatsisitigut tunngavissat inisseqqaarneqassasut. Naalakkersuisut siuliisa 2009-mi inatsi-sitigut tunngavissanik aalajangersaaqqaaratik internettimut angallattakkatigut atassuteqartitsilernissaq ammaappaat. Attaveqaateqarnermut peqqussut naapertorlugulu nalunaarutininik sulii aalajangersaasoqar-simangilaq.

Inatsisitigut sinaakkusiussassat inissitassatta attaveqaatinik neqerooruteqartut naligiimmik niuerfimmi atugaqarnissaat qulakkiissavaat, nunamilu tamarmi nalunaarasuartaateqarnikkut attaveqaatit aningaasaliiffigineqarnissaat ineriartortinneqarnissaallu qulakkiissallugu.

Ullumikkut amigartoorutaasumik attaveqaataasut TELE-POST-ip iluani unammilleqatigiiffiunngitsumi ingerlatat immikkut tapiissuteqarnikkut aningaasalersorneqarput. Nalunaarasuartaateqarnikkut kif-fartuussineq namminersortunit tiguneqassappat taamatut aningaasalersueriaaseq attanneqarsinnaanngilaq. Taamaattoqassappat TELE-POST namminersortut allat naligalugit unammillertariaqassaaq. TELE-POST-ip ingerlatai sinneqartoorfiusartut unammillerneqarnermikkut tatineqartussaassapput. Aammattaaq unammilleqatigiinnerup TELE-POST-ip suliassa qarfittut akuersissuteqarfigisamini isertitarisartagai tatissavai. Assersuutigalugu oqarasuaateqarneq angallattakkanillu oqarasuaateqarneq suliassa qarfittut akuerisaaffigai, taamaattoq suliassa qarfiup namminersortunngorsarneqarnerani taakku sunnerneqarput, tassa teknologip ineriartornerata nassataanik, soorlu Skype aqputigalugu internettikut oqarasuaammik atuisinnaasoqalernera pissutaalluni.

Namminersortunngorsaanerup TELE-POST-ip suliassa qarfittut akuerisaaffigisamini isertitai ”nerivai”, namminersortunngorsarneqarsimasullu pilersuisussa anermik taamaallaat piunasaqarfigineqarsinnaamata, aaqqiissutissaq namminersortunngorsaaqqinnikkut taamaallaat nassaarineqarsinnaasoq isumaqarpunga. Namminersortunngorsaanerup ilassutitut namminersortunngorsarneqarsimasumi TELE-POST pilersuinerup pisussaaffimmik Naalakkersuisunit peqquneqarsinnaavoq, amigartoorutaasinaasullu attaveqaatinik nioqquteqartunit ataatsimut aningaasalersorneqartussaassallutik. Tamanna ilutigalugu internettikkut niuernerup ineriartornerata assinganik nalunaarasuartaateqarnerup suli namminersortunngorsarneqarnissaanik, aammalu suli uummaarinnerusumik ingerlanneqarnissaanik, internettimut attaveqaasersuisut nutaat kissaateqarnerat naapinniarneqarpoq. Pingaartipparali erseqqissaassutigissallugu annertunerusumik namminersortunngorsaaqqartinnagu atugassarititaasut pillugit sinaakkusiussat inisseqqaarneqarnissaat. Tassa annertunerusumik namminersortunngorsaanissamik aalajangiineq paasissutissat erseqqqissut tunngavigalugit pissaaq.

Nalunaarasuartaateqarneq pillugu maanna peqqussutaasoq malillugu pilersuisussa anermut tunngasut pillugit maleruagassat pisariaqartinneqartut aalajangersarneqarsinnaapput, aamma attaveqaasersuisut nutaat niuerfimmut ilanngunneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaavoq. Ilanngulluguttaaq oqaatigisinnavaa pilersuisussa atitaanermi amigartoorutaasartut naatsorsorneqarnissaannut tunngavissat pillugit nalunaarusiortoqarmat, attaveqaatinik ataatsimut atuinnissamik itigartitsisinnaaneq atorunnaarsitsisinnanerlu pillugit nalunaarusiortoqarmat, nalunaarasuartaateqarnermi maalaaruteqartarfik pillugu nalunaarusiortoqarmat, aamma akuersissummik pigisaqartup naatsorsuinerup maleruagassai pillugit nalunaarusiortoqarmat. Sulinerit taakku paasissutissiisarnermut attaveqaatigiittarnermullu periusissiami inasuteqaatinut naapertuupput.

Taamaammatt aaqqiissutissatut kissaatigineqartoq nalunaarusiornikkut aalajangersarneqarsinnaavoq, tassalu maannakkorpiat 2014-imi upernaakkut katersuunnermi inatsisitigut suliniuteqarnissamik saqqummiinissaq pisariaqartinneqanngilaq. Aammattaaq nalunaarasuartaateqarneq pillugu nutaamik inatsisiliornissaq aatsaat 2015-imi upernaakkut ukiakkulluunniit katersuunnermi saqqummiunneqarsinnaavoq, sinaakkusiussassalli inissikkasuarneqartariaqarmata piffissaq isumalluutillu, nalunaarutitut ilusilerlugu aaqqiissutissanik aalajangersaanikkut, pitsaanerpaamik atorneqarsinnaapput.

Qulaani pineqartut tunuliaqutaralugit siunnersuutip itigartinneqarnissaa Naalakkersuisut inassutigaa.